

Роман Ляшук

Доктор юридичних наук, начальник кафедри теорії та історії держави і права та приватно – правових дисциплін, Національна академія Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького, м. Хмельницький
<https://orcid.org/0000-0003-0137-0989>

Troman@ukr.net

Євгеній Ткач

Слухач факультету підготовки керівних кадрів, Національна академія Державної прикордонної служби України, Хмельницький,
tkachella@gmail.com

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ У МЕЖАХ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Під час виконання завдань щодо забезпечення недоторканності державного кордону та охорони суверенних прав України у її прилеглий зоні та виключній (морській) економічній зоні Державна прикордонна служба України (далі – ДПСУ) реалізує основні види інформаційної діяльності передбачені Законом України «Про інформацію», а саме створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорону та захист інформації. Актуальність дослідження отримання інформації у діяльності ДПСУ зумовлена проголошенням розвитку інформаційної складової у Стратегії розвитку Державної прикордонної служби України, Концепції інтегрованого управління кордонами, Основних напрямках діяльності та подальшого розвитку Державної прикордонної служби України у 2019 році, а також відсутністю системності у врегулюванні суспільних відносин, що виникають з приводу отримання інформації ДПСУ та багатоманітністю термінології що відображає цей процес.

Мотивуючими засадами отримання інформації у функціонуванні ДПСУ є необхідність виконання поставлених державою й суспільством завдань, а також задоволення, у зв'язку із ними (завданнями), службових потреб усіх структурних підрозділів. Отримання інформації повинно відбуватись виключно у межах чинного законодавства, відповідно Конституції та законів України. Аналіз яких дозволив зробити наступні узагальнення, а саме отримання інформації у межах функціонування ДПСУ є: повсякденною роботою її військовослужбовців та працівників, що має системний характер; закріплюється безпосередньо чи опосередковано, як право й обов'язок ДПСУ, так і бути кореспондованим як обов'язок громадян або інших суб'єктів інформаційних відносин повідомляти відповідні дані; відбувається залежності від затрачених зусиль: активно (коли є мета отримання інформації в інтересах охорони державного кордону) чи пасивно (коли інші суб'єкти інформаційних відносин повідомляють, надають або надсилають відповідну інформацію); поняття «одержувати», «здобувати», «збирати», «діставати» тощо, відображають яким чином чи шляхом отримана інформація; застосовуються різноманітні конструкції формулювань, що вказують на процес отримання інформації.

Проведене дослідження дозволило визначити отримання інформації у межах діяльності ДПСУ як, постійний процес, що відбувається у ході повсякденної оперативно-службової діяльності шляхом прийняття, пошуку, збирання тощо інформації пов'язаної зі сферою охорони державного кордону й виконанням завдань ДПСУ.

Ключові слова: отримання інформації; інформаційна діяльність; охорона державного кордону; завдання; Державна прикордонна служба України.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. Існування сучасного суспільства неможливе без обігу інформації, яка забезпечує інформаційні потреби, знання у всіх сферах життєдіяльності громадян та органів публічної адміністрації. На підставі отриманої інформації відбувається переосмислення реального становища та вироблення моделі майбутньої поведінки й ставлення до оточуючих явищ та процесів. Для органів державної влади підстави, порядок та процес отримання інформації обумовлений завданнями, призначенням, специфікою діяльності та врегульований нормами чинного законодавства.

Інформаційна діяльність Державної прикордонної служби України (далі – ДПСУ), а точніше її види, пов'язані із процесами, які здійснюються з інформацією в інтересах охорони державного кордону та реалізацією права кожної людини, пов'язаного з вільним перетинанням державного кордону та дотриманням у зв'язку з цим інформаційних прав [1, с. 166]. У ході виконання завдань щодо забезпечення недоторканності державного кордону та охорони суверенних прав України у її прилеглий зоні та виключній (морській) економічній зоні ДПСУ реалізує основні види інформаційної діяльності передбачені Законом України «Про інформацію», а саме створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорону та захист інформації [2, ст. 9]. Питання актуальності дослідження інформаційних процесів підсилюється прийнятими за останні роки нормативно-правовими актами, як регулятивного характеру (Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13 січня 2011 р.) так і стратегічно-доктринального (указ Президента України № 449/2014 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 28 квітня 2014 року «Про заходи щодо вдосконалення формування та реалізації державної політики у сфері інформаційної безпеки України»» від 01 травня 2014 р., Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 травня 2013 р.

№ 386-р, Концепції розвитку електронної демократії в Україні, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08 листопада 2017 р. № 797-р) спрямованих на захист інформації та інформаційних ресурсів що отримується, зберігається у розпорядженні окремих органів публічної адміністрації. Забезпечення розвитку інформаційної складової ДПСУ передбачено Стратегією розвитку Державної прикордонної служби України, Концепцією інтегрованого управління кордонами, а також Основними напрямками діяльності та подальшого розвитку ДПСУ у 2019 році. Але загальна проблематика полягає у тому, що у законодавстві України відсутня системність у врегулюванні суспільних відносин, що виникають з приводу отримання органами державної влади України інформації [3, с. 136], у тому числі це стосується і ДПСУ.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розв'язання даної проблеми започатковано у працях таких науковців, як: В. Брижко, В. Гавловський, Р. Калюжний, І. Кушнір, А. Марущак, Д. Мороз, І. Сопілко, М. Танчинець, В. Цимбалюк та багатьох інших, однак отримання інформації з урахуванням специфіки виконання покладених державою на ДПСУ завдань, на сьогодні залишається недостатньо розкритою.

Мета статті. Теоретико-правовий аналіз отримання інформації у межах функціонування ДПСУ, визначення особливостей цього процесу під час охорони державного кордону України.

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Порядок та механізм отримання інформації від органів публічної адміністрації, що забезпечує реалізацію конституційного права громадян вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію врегульовано чинним Законом України «Про доступ до публічної інформації», указом Президента України «Питання забезпечення органами виконавчої влади доступу до публічної інформації» та іншими нормативно-правовими актами. Але Закон України «Про інформацію» закріплює рівність прав «кожного» суб'єкта інформаційних відносин на інформацію, а саме можливості вільного

одержання, використання, поширення, зберігання та захисту інформації, необхідної для реалізації своїх прав, свобод і законних інтересів [2, ч. 1 ст. 5]. ДПСУ відноситься до суб'єктів інформаційних відносин як суб'єкт владних повноважень відповідно до Закону України «Про інформацію» [2, ч. 1 ст. 4], а отже наділена повним обсягом прав у зв'язку із отриманням інформації, але при цьому порядок та підстави її отримання не врегульовані окремим нормативно-правовим актом.

Д. О. Мороз дослідивши адміністративно-правові засади діяльності податкової міліції як суб'єкта інформаційних відносин, визначив, що більшість робочого часу працівники податкової міліції проводять за аналітичною роботою (збір, комплексний аналіз, систематизація та відповідне реагування на негативну інформацію щодо результатів фінансово-господарської діяльності платників податків) з відповідною інформацією, одержаною з відомчих баз даних або джерел з вільним доступом [4, с. 9]. Отримання інформації у межах функціонування ДПСУ є також повсякденною роботою її військовослужбовців та працівників, що має системний характер. Зокрема, Інструкція про службу прикордонних нарядів Державної прикордонної служби України затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України від 19.10.2015 № 1261 закріплює повноваження переважно усіх прикордонних нарядів які безпосередньо виконують завдання з охорони державного кордону України або здійснюють інші повноваження у випадках, передбачених Законом України «Про Державну прикордонну службу України» щодо отримання інформації:

збирання даних обстановки в межах ділянки відповідальності підрозділу охорони кордону, інформації від підрозділів взаємодіючих органів та інших джерел;

проведення опитування осіб, працівників у районах провадження робіт та обслуговуючий персонал транспортних засобів з метою отримання (уточнення) інформації про можливу протиправну діяльність у районі патрулювання;

ведення спостереження і прослуховування місцевості;

перевірку документів, огляд транспортних засобів і вантажів; виявлення злочинних дій, кримінальних та адміністративних правопорушень в пункті пропуску через державний кордон (пункті контролю, контрольному пункті в'їзду-виїзду), здійснення відповідних адміністративно-процесуальних дій [5].

Усі ці дії спрямовані на отримання інформації про правопорушення, осіб яким заборонений в'їзд-виїзд з території України, виявлення вантажів, транспортних засобів, яким заборонено перетинати державний кордон тощо. Інформація про результати служби прикордонних нарядів надходить по службовій ієрархії як доповідь про дані обставини, а у разі ускладнення обставини чи виникнення надзвичайних обставин негайно.

Підстави для отримання органами державної влади інформації мають подвійну правову природу, юридичну (передбачені законом відповідні повноваження органу державної влади на отримання інформації) та фактичну (виникнення суспільних відносин між надавачем інформації і органом державної влади, які (відносини) дають можливість останньому застосувати відповідні повноваження на отримання інформації) [3, с. 137]. Такі суспільні відносини виникають, як правило, між конкретним органом влади і конкретним учасником інформаційних відносин, наприклад, у процесі здійснення планових або позапланових заходів з контролю за здійсненням певних видів діяльності: паспортний контроль, під час здійснення контролю за дотримання режиму державного кордону, прикордонного режиму та режиму в пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України, контрольних пунктах в'їзду-виїзду, у ході провадження правоохоронної діяльності тощо.

Мотивуючими засадами отримання інформації у функціонуванні ДПСУ є необхідність виконання поставлених державою й суспільством завдань, а також задоволення, у зв'язку із ними (завданнями), службових потреб усіх структурних підрозділів ДПСУ. Про що також зазначає І. М. Сопілко: «Здійснення органами державної влади України такого виду інформаційної діяльності як отримання інформації пов'язане з одержанням будь-яких

відомостей, необхідних їм для реалізації своїх прав, свобод і законних інтересів, здійснення завдань і функцій» [6, с. 111].

Отримання інформації, як і загалом здійснення усіх повноважень ДПСУ повинні відбуватись виключно у межах чинного законодавства, про що закріплено у статті 6 Конституції України [7, ст. 6]. При цьому, у чинному законодавстві відсутнє єдине формулювання поняття «отримання інформації», разом з тим простежується використання різних суміжних конструкцій та понять, зокрема:

«доступ до інформації», «отримання можливості обробляти інформацію», «порядок одержання, використання, поширення і зберігання інформації», «надання дозволу на ознайомлення з інформацією» [8, с. 124];

«отримання відомостей», «одержання інформації», «вилучення документів», «зняття копій» тощо [3, с. 136].

Одержання інформації Д. О. Мороз, пропонує розглядати як окремі напрями: отримання інформації від фізичних та юридичних осіб; пошук і використання інформації з відкритих джерел; одержання інформації з відомчих інформаційних ресурсів; отримання та використання інформаційних ресурсів інших органів державної влади; отримання інформації внаслідок здійснення адміністративно-юрисдикційної, кримінально-процесуальної та оперативно-розшукової діяльності [4, с. 9].

Академічний словник української мови поняття «отримувати» ототожнює із «одержувати» [9], яке тлумачить у таких варіаціях: брати, приймати те, що надсилається, надається, вручається і т. ін.; отримувати; приймати для виконання; здобувати, діставати що-небудь певними зусиллями, якимись діями і т. ін.; виробляти [10].

У значенні «отримувати» інформацію можуть використовуватись слова «одержувати», «здобувати», «діставати», хоча в літературній мові точно встановлених і всеохоплюючих критеріїв використання кожного з цих слів немає, однак кожне із них має свій контекст.

Одержувати (отримувати) доречно у контексті, коли йдеться про конкретний фізичний, матеріальний об'єкт, про те, що надсилається, вручається, або про дію систематичну [11]. Наприклад, письмове звернення громадянина, що надійшло до посадових осіб ДПСУ, з вимогою про поновлення прав і захист законних інтересів громадян, або щодо порушених діями (бездіяльністю), рішеннями підлеглих посадових осіб [12, ч. 4 ст. 3]. У цьому випадку керівництво може отримувати інформацію про протиправні дії своїх підлеглих, але шляхом прийняття письмового звернення.

У Положенні про відділ прикордонної служби Державної прикордонної служби України затвердженому наказом Міністерства внутрішніх справ України від 15 квітня 2016 р., зазначено що відділ прикордонної служби відповідно до покладених на нього завдань у випадках, передбачених законодавством України, безпосередньо організовує прийняття заяв про визнання осіб біженцями або особами, які потребують додаткового захисту, у порядку, визначеному Законом України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту» [13. п. 3 р. 2]. Отже, отримання інформації у межах повноважень ДПСУ відбувається шляхом повідомлення відомостей від осіб, що перетинають кордон.

Також поняття «одержувати» використовують, коли мова йде про вироблення, чогось, результат певних дій [11]. Наприклад, проведення аналізу ризиків у ДПСУ у сфері безпеки державного кордону. У результаті здійснення сукупності процедур і методів обробки інформації відбувається визначення наявних та потенційно можливих ризиків у сфері безпеки державного кордону [14, п. 1].

Здобувати здебільшого має виразне семантично-стилістичне забарвлення – відтінок одержання чогось із затратою енергії, зусиль [11]. Здобувати знання, оволодіти новими навичками в охороні державного кордону під час навчання, підвищення кваліфікації, професійної підготовки, тренінгів, обміну досвідом у сфері охорони державного кордону за участю представників прикордонного охорони іноземних держав.

Діставати переносно вживається у значеннях: відшукувати, здобувати щось, долаючи труднощі. Діставати потрібні відомості, діставати допомогу [11]. Наприклад, отримання інформації у ході здійснення розвідувальної та оперативно-розшукової діяльності в інтересах забезпечення захисту державного кордону України [15, ч. 1 ст. 2]. У статті 20 ЗУ Про ДПСУ передбачено «матеріально і морально заохочувати осіб, які надають Державній прикордонній службі України допомогу у виконанні покладених на неї завдань» [15, п. 41 ст. 20]. Отже, діставати інформацію можна і під час використання допомоги, сприяння відповідних осіб. Але у законодавстві що стосується діяльності з приводу діставання інформації застосовується термін «збирання інформації», під яким розуміється пошук необхідної інформації за допомогою використання особою певних методів та засобів [16, с. 33]. У словниковому тлумаченні поняття «збирати» має більше 12 значень, відносно інформації доречними є наступні: брати що-небудь з різних місць, від різних осіб; виявляючи яким-небудь способом, записувати або запам'ятовувати певні відомості, матеріали; одержувати певну кількість чого-небудь; відбирати потрібне з-поміж інших; брати що-небудь, охоплюючи цілком [17].

Поняття «збирання» розкрито законодавством у контексті персональних даних «збирання персональних даних є складовою процесу їх обробки, що передбачає дії з підбору чи впорядкування відомостей про фізичну особу» [18, ч. 1 с. 12]. Збирання інформації у діяльності ДПСУ можна охарактеризувати як активну форму отримання інформації, що реалізується у ході оперативно-службової діяльності (прикордонна служба, прикордонний контроль, оперативно-розшукова діяльність). Проаналізовані нормативно-правові акти, що врегульовують ці види оперативно-службової діяльності ДПСУ свідчать, що отримання інформації конкретизовано відносно здійснення оперативно-розшукової діяльності, що обумовлено її специфікою. Так, завданням оперативно-розшукової діяльності є пошук і фіксація фактичних даних про протиправні діяння окремих осіб та груп, відповідальність за які передбачена Кримінальним кодексом України, розвідувально-підбивну

діяльність спеціальних служб іноземних держав та організацій з метою припинення правопорушень та в інтересах кримінального судочинства, а також отримання інформації в інтересах безпеки громадян, суспільства і держави [19, ст. 1].

У Законі України «Про прикордонний контроль» поняття «отримання інформації» не застосовується, але разом з тим використовуються формулювання, що вказують на цей процес «за результатами оцінки ризиків», «підтвердження мети запланованого перебування», «наявності в нього можливості отримати достатнє фінансове забезпечення», «дотримання правил та строку перебування на території України підтверджується шляхом пред'явлення посадовим особам уповноважених законом правоохоронних органів будь-якого документа, що підтверджує факт і дату перетинання державного кордону та/або законність перебування іноземця або особи без громадянства на території України у відповідний період, або в інший, не заборонений законом, спосіб» [20].

Щодо несення прикордонної служби, то цей вид оперативно-службової діяльності ДПСУ спрямований на контроль за дотриманням прикордонного законодавства, виявлення фактів що свідчать про правопорушення, осіб-правопорушників тощо. При цьому, опосередковано застосовуються формулювання, що вказують на таку діяльність: збирання даних обстановки, проведення опитування, ведення спостереження і прослуховування місцевості; перевірка документів, огляд транспортних засобів і вантажів; виявлення злочинних дій, кримінальних та адміністративних правопорушень тощо.

3. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Отримання інформації ДПСУ може визначатись законодавством безпосередньо чи опосередковано, як право й обов'язок ДПСУ, так і бути кореспондованим як обов'язок громадян або інших суб'єктів інформаційних відносин повідомляти дані чи підтверджувати підстави, наприклад законного перебування на території України.

Таким чином, отримання інформації у діяльності органів та підрозділів ДПСУ відбувається в залежності від затрачених зусиль: активно (коли є мета отримання інформації в інтересах охорони державного кордону) чи пасивно (коли інші суб'єкти інформаційних відносин повідомляють, надають або надсилають відповідну інформацію). А поняття «одержувати», «здобувати», «збирати», «діставати» тощо, відображають яким чином чи шляхом отримана інформація. У законодавстві, що регулює інформаційну діяльність органів публічної адміністрації та функціонування ДПСУ застосовуються різноманітні конструкції формулювань, що вказують на процес отримання інформації.

Отримання інформації у межах діяльності ДПСУ можна визначити, як постійний процес, що відбувається у ході повсякденної оперативно-службової діяльності шляхом прийняття, пошуку, збирання тощо інформації пов'язаної зі сферою охорони державного кордону й виконанням завдань ДПСУ.

Перспективи досліджень у цьому напрямку : окремого аналізу потребують інші види інформаційної діяльності ДПСУ.

Список використаних джерел

1. Кушнір І. П. Інформаційно-правова діяльність Державної прикордонної служби України: нормативно-правовий аспект. *Конституційно-правові академічні студії*. 2018. № 2. С. 165–170.
2. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 48. Ст. 650. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
3. Сопілко І. М. Правові підстави для отримання органами державної влади України інформації. *Часопис Київського університету права*. 2009. № 1. С. 135–142.
4. Мороз Д. О. Адміністративно-правові засади діяльності податкової міліції як суб'єкта інформаційних відносин в Україні : автореф. дис. канд. юрид. наук. Ірпінь. 2016. С. 20.
5. Інструкція про службу прикордонних нарядів Державної прикордонної служби України: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 19.10.2015 № 1261. *Офіційний вісник України*. 2015. № 94. ст. 3233.
6. Сопілко І. М. Інформаційні правовідносини за участю органів державної влади України: монографія. Київ : МП «Леся», 2013. 220 с.
7. Конституція України: Закон України від 28.06.1996. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141. URL: [http://zakon0.rada.gov.ua/laws/254 %D0 %BA/96-%D0 %B2 %D1 %80](http://zakon0.rada.gov.ua/laws/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80)
8. Марущак А. І. Інформаційне право: Доступ до інформації: навчальний посібник. Київ : КНТ, 2007. 532 с.
9. Словник української мови: в 11 томах. Т. 5, 1974. С. 810. URL: <http://sum.in.ua/s/otrymuvaty>

10. Словник української мови: в 11 томах. Т. 5, 1974. С. 625. URL: <http://sum.in.ua/s/oderzhuvaty>
11. Уроки державної мови. URL: <http://slovopedia.org.ua/30/53399/26519.html>
12. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996. № 393/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 47. ст. 256.
13. Положення про відділ прикордонної служби Державної прикордонної служби України : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 15.04.2016. № 311. *Офіційний вісник України*. 2016. № 41/44. ст. 1555.
14. Про затвердження Інструкції з проведення аналізу ризиків у Державній прикордонній службі України : наказ Міністерство внутрішніх справ України від 11.12.2017 №1007. *Офіційний вісник України*. 2018 р. № 14, ст. 488.
15. Про Державну прикордонну службу України : Закон України від 03.04.2003. № 661-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 27. Ст. 208.
16. Танчинець М. М. Поняття, зміст та види інформаційної діяльності органів публічної влади України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2016. № 39. Т. 2. С. 31–35.
17. Словник української мови: в 11 томах. Т. 3, 1972. С. 434. URL: <http://sum.in.ua/s/zbyraty>
18. Про захист персональних даних: Закону України від 01.06. 2010. № 2297-VI. *Урядовий кур'єр*. 2010. № 122.
19. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.1992. № 2135-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 22. Ст. 303.
20. Про прикордонний контроль: Закон України від 05.11.2009 № 1710-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 6. ст. 46.

References

1. Kushnir I. P. (2018). *Informatsiino-pravova diialnist Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy normatyvno-pravovyi aspekt* [Konstytutsiino-pravovi akademichni studii]. 2018. № v2. С. 165–170. [in Ukrainian]
2. Pro Informatsiiu: Zakon Ukrainy vid 02.10.1992 № 2657-XII [About information: Law of Ukraine from 02.10.1992 № 2657-XII]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy* [Information from the Verkhovna Rada of Ukraine]. 1992. № 48. st. 650. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2657-12> [in Ukrainian]
3. Sopilko I. M. (2009). *Pravovi pidstavi dlya otrimannya organami derzhavnoi vladi Ukrainy informatsii* [Legal grounds for obtaining information from state authorities of Ukraine]. *Chasopys Kyivskoho Universytetu Prava* [Journal of the Kyiv University of Law]. 2009, № 1, p. 135–142. [in Ukrainian]
4. Moroz D. O. (2016). *Admanistrativno-pravovi zasady diyalnosti podatkovoi militsii yak subekta informatsiynih vidnosin v Ukraini* [Administrative and legal basis of the tax police as the subject of information relations in Ukraine] : avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk, Irpin. 2016, p. 20. [in Ukrainian]
5. *Instruktsiya pro sluzhbu prykordonnykh naryadiv Derzhavnoyi prykordonnoyi sluzhby Ukrayini: nakaz Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrayini* [Instruction on the service of boundary dressings of the State border guard service of Ukraine: the order of the Ministry of internal affairs of Ukraine]. *Ofitsiyniy visnyk Ukrainy* [Official Bulletin of Ukraine] 2015, № 94. p. 3233. [in Ukrainian]
6. Sopilko I. M. (2013). *Informatsiini pravovidnosyny za uchastiu orhaniv derzhavnoi vlady Ukrainy* [Information relations with the participation of the bodies of state power of Ukraine: monograph.] : monohrafiia. Kyiv : MP Lesia, 2013, p. 220. [in Ukrainian]
7. *Konstytutsiia Ukrainy : Zakon Ukrainy* [Constitution of Ukraine: Law of Ukraine] vid 28.06.1996, № 254к/96-VR (1996). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy* [Information from the

Verkhovna Rada of Ukraine] 30, 141 p. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> [in Ukrainian]

8. Marushchak A. I. (2007). *Informatsiine pravo: Dostup do informatsii: navchalnyi posibnyk* [Information law: Access to information: a tutorial]. Kyiv : KNT, 2007, 532 p. [in Ukrainian]

9. *Slovnnyk ukrayinskoyi movy* [Dictionary of the Ukrainian language]: in 11 vol. v. 5, 1974, p. 810. URL: <http://sum.in.ua/s/otrymuvaty/> [in Ukrainian]

10. *Slovnnyk ukrayinskoyi movy* [Dictionary of the Ukrainian language] : in 11 vol. v. 5, 1974, p. 625. URL:<http://sum.in.ua/s/oderzhuvaty/> [in Ukrainian]

11. *Uroky derzhavnoii movy* [Lessons of the state language] URL: <http://slovopedia.org.ua/30/53399/26519.html> [in Ukrainian]

12. *Pro zvernennya hromadyan : Zakon Ukrainy* [On citizens' appeal: The Law of Ukraine] vid 02.10.1996 №393/96-VR. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukraini [Information from the Verkhovna Rada of Ukraine] 1996, № 47, P. 256. [in Ukrainian]

13. *Polozhennya pro viddil prykordonnoyi sluzhby Derzhavnoyi prykordonnoyi sluzhby Ukrainy: nakaz Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy* [Regulation on the department of the border guard service of the State Border Guard Service of Ukraine: the order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine] 15.04.2016. № 311. Ofitsiyni visnyk Ukrainy [Official Bulletin of Ukraine]. 2016. № 41/44. P. 1555. [in Ukrainian]

14. *Pro zatverdzhennya Instruktseyi z provedennya analizu ryzykiv u Derzhavniy prykordonniy sluzhbi Ukrainy: nakaz Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy* [On Approval of the Guidelines for the Analysis of Risks in the State Border Guard Service of Ukraine: Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine] vid 11.12.2017, № 1007. Ofitsiyni visnyk Ukrainy [Official Bulletin of Ukraine] 2018. № 14, p. 488. [in Ukrainian]

15. *Pro Derzhavnu prykordonnu sluzhbu Ukrainy : Zakon Ukrainy* [About the State border guard service of Ukraine: Law of Ukraine] vid 03.04.2003. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. [Information from the Verkhovna Rada of Ukraine]. 2003, № 27, P. 208. [in Ukrainian]

16. Tanchynets M. M. (2016). *Poniattia, zmist ta vydy informatsiinoi diialnosti orhaniv publichnoi vlady Ukrainy* [Concept, content and types of information activities of public authorities of Ukraine]. *Naukovyy visnyk Uzhhorodskoho natsional'noho universytetu* [Scientific herald of Uzhgorod national university]. 2016, № 39, vol. 2. P. 31–35. [in Ukrainian]

17. *Slovnnyk ukrayinskoyi movy* [Dictionary of the Ukrainian language] : in 11 vol. v. 3, 1972, P. 434. URL: <http://sum.in.ua/s/zbyraty/> [in Ukrainian]

18. *Pro zakhyst personalnykh danykh : Zakon Ukrainy* [On protection of personal data: Law of Ukraine] vid 01.06.2010, № 2297-VI. Uriadovi kurier [Government Courier]. 2010, № 122. [in Ukrainian]

19. *Pro operatyvno-rozshukovu diialnist : Zakon Ukrainy* [On operational search activities: Law of Ukraine] vid 18.02.1992, №2135-XII. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy [Information from the Verkhovna Rada of Ukraine] 1992, №22, p. 303. [in Ukrainian]

20. *Pro prykordonnyi kontrol : Zakon Ukrainy* [On border control: Law of Ukraine] vid 05.11.2009, № 1710-VI. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy [Information from the Verkhovna Rada of Ukraine]. 2010, № 6. P. 46. [in Ukrainian]

Roman Lyashuk and Eugenii Tkach. Specific Aspects of Obtaining Information under the Activities of the State Border Guard Service of Ukraine

While performing the tasks for ensuring the inviolability of the state border and protecting the sovereign rights of Ukraine in its adjacent zone and the exclusive (maritime) economic zone, the State Border Guard Service of Ukraine (hereinafter referred to as the SBGSU) implements the main types of information activities provided by the Law of Ukraine "On Information", such as collection, reception, storage, use, distribution, protection of information and information security. The relevance of research of obtaining information on activities of SBGSU is caused by the declaration of the information component of the Strategy of the State Border Guard Service of Ukraine, of the Integrated Border Management core business and further development of the State

Border Service of Ukraine in 2019, and the lack of consistency in the regulation of social relations that arise about receiving information from the SBGSU and the diversity of terminology that reflects this process.

The motivating principles of obtaining information in the functioning of the SBGSU are the need to fulfill the tasks set by the state and the society, as well as satisfaction (based on the tasks) of the service needs of all structural subdivisions. Obtaining information should be carried out exclusively within the limits of the current legislation, in accordance with the Constitution and laws of Ukraine. The analysis of which allowed the following generalizations, namely, the receiving of information within the framework of the SBGSU, is: the day-to-day operation of its servicemen and employees, that has a systemic character; is fixed directly or indirectly, as the right and duty of the SBGSU, and is correspondent as the duty of citizens or other subjects of information relations to communicate the relevant data; depends on the effort expended: actively (when there is a goal of obtaining information in the interests of protecting the state border) or passively (when other information communication subjects report, provide or send relevant information); the terms "obtain", "procure", "collect", "receive", etc., reflect how or by which means the information is received; various constructs of the wording, indicating the process of obtaining information, are used.

The conducted study allowed to determine the obtaining of information within the scope of the SBGSU as a permanent process that occurs in the course of day-to-day operational activities by receiving, retrieving, collecting, etc. information related to the field of state border protection and the fulfillment of the tasks of the SBGSU.

Key words: obtaining information; information activities; protection of the state border; tasks; State Border Guard Service of Ukraine.